نگاهی به مسئولیت قضات جهت اجرای عدالت و مبارزه با فساد در گام دوم انقلاب

چله دوم انقلاب نیازمند گام استوار قضات

عدالت و عدالت‌خانه از زمان مشروطه همواره یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های مردم ایران بوده است. در بیانیه گام دوم انقلاب نیز یکی از اصلی‌ترین موارد در نظر گرفته شده برای چله دوم انقلاب مسئله تحقق عدالت و مبارزه با فساد می‌باشد. مقام معظم رهبری در این بیانیه به صراحت آورده‌اند: «عدالت در صدر هدف‌های اوّلیه همه بعثت‌های الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است.» ایشان اگرچه کارهای انجام شده تا به امروز را می‌ستایند و آنها را شایسته تقدیر می‌دانند اما فاصله وضعیت موجود تا وضعیت مطلوب را ژرف و جبران آن را نیازمند جهاد می‌دانند. در این بین می‌توان قوه قضائیه را اصلی‌ترین نهادی دانست که چشم بسیاری از مردم برای تحقق عدالت و مبارزه با فساد، بدان دوخته شده است. در درون قوه قضائیه نیز بیشترین مسئولیت متوجه قضات است؛ چراکه سلامت رأی آنهاست که درنهایت تضمین‌کننده مبارزه با فساد و اجرای عدالت است. به همین خاطر در ادامه نگاهی به مسئولیت قضات در پرتوی گام دوم انقلاب خواهیم داشت.

تحلیل

علی تقی‌نژاد

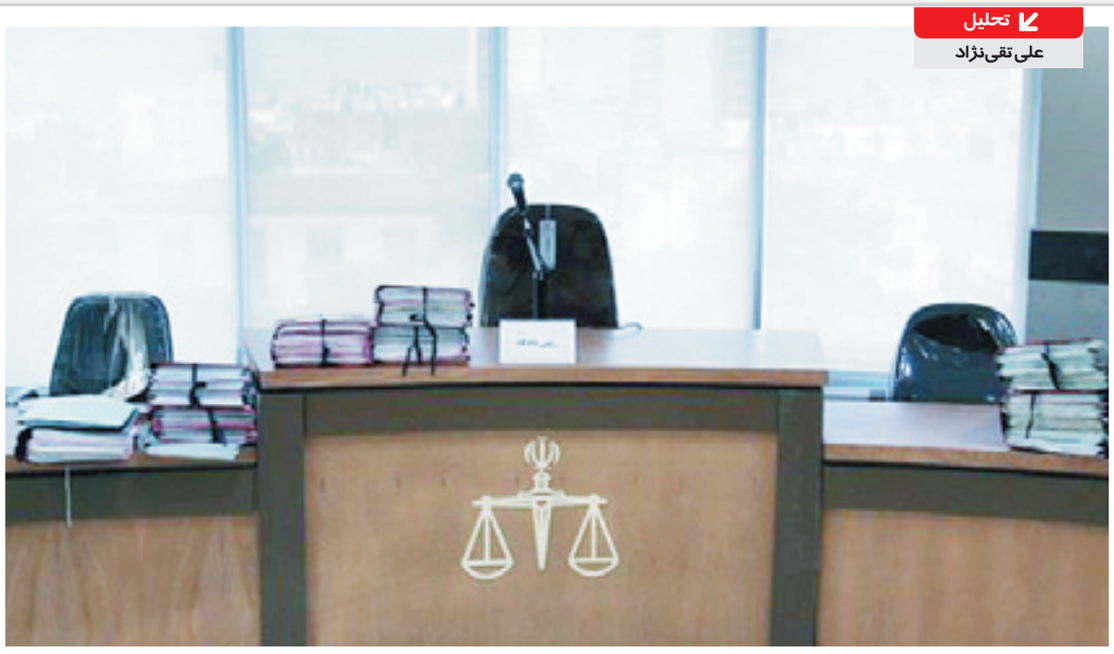

رهبر معظم انقلاب اسلامی فرمودند: «قوه قضائیه باید به معنای واقعی، مرجع و ملجأ و پناهگاه همه مردم باشد.»(۱۳۶۸/۶/۲۰) به‌راستی تنها جایگاهی که می‌تواند برای تظلم‌خواهی و فریادرسی مردم، شجاعانه، جسورانه، عادلانه و متواضعانه به درخواست‌های مردمی و نهادهای انقلابی و خصوصی اهتمام ویژه‌ای داشته باشد، دستگاه قضایی کشور است. قاضی، رکن اساسی قوه به‌شمار می‌رود که ازجمله ویژگی‌های او، عادل بودن و عالم به احکام قضاوت است. عادل باشد از این جهت که به قوانین و مقررات کشور حکمی صادر نکند، از حدّ معمول و قانونی حکم مجازات تجاوز نکند، به طرفین شکایت به دیده مساوی نگاه کند و احترام بگذارد. عالم باشد از این جهت که به قوانین و مقررات کشور مسلط باشد، قوه درک و استنباط بالایی داشته باشد، حکمی که صادر می‌کند، از روی یقین باشد و نه از روی تردید و رودربایستی!

اما مسئولیت‌هایی که قاضی سالم باید با توجه به بیانیه گام دوم انقلاب مدّ نظر خویش قرار بدهد، به شرح ذیل می‌باشد:

۱- سلامت و پاکی قضات، قدم اول و لازم دستگاه قضایی

در حکم انتصابِ رهبر معظم انقلاب به رئیس جدید قوه قضائیه، یک عبارت بسیار دقیق و موجزی بیان شده که به نظر می‌رسد اگر به همین نکته مهم، توجّه، تأمّل و تأکید بیشتری از سوی رئیس قوه قضائیه صورت بگیرد، امید است شاهد دستگاه قضایی قوی و بدون مسامحه با اشخاصِ صاحب قدرت و مکنت باشیم که مردم دیگر نگران اجرایِ عدالت نباشند. رهبر انقلاب فرمودند: «سلامت قضات و پاکی دامن آنان از هرگونه فساد، شرط لازم و اوّل برای همه توفیقات شماست.» ضامن سلامتی دستگاه قضایی، اعتماد و توجه مردم به قضاتی است که در نقش داوری بین مرافعات، شکایات و تظلمات از اشخاص حقیقی و حقوقی ایفای وظیفه می‌نمایند. چنانچه قاضی در رأس امور قضایی، سلامت اخلاقی، سلامت روحی و ذهنی، سلامت مالی و... داشته باشد، می‌تواند هم بدنه قوه قضائیه را مستحکم‌تر، انقلابی‌تر، قانون‌مدارتر جلوه بدهد و هم حسّ مسئولیت‌پذیری و رفع نیازهای مردمی را در جامعه منتشر نماید. درواقع، وجود قاضی متقی، عالم و سلیم‌النفس، نمود عینی و قلب تپنده نظام قضایی کشور است که مردم با رجوع به او، احقاق حق خویش را استمداد می‌نمایند. چنانچه قاضی فاسدِ خودرأی بر سر کار باشد، برخی اوقات این فاسد بودن او، بر دیگر قضات محترم و شریف، تعمیم داده می‌شود و دقیقاً نقطه شروع برچسب‌زدن به دستگاه قضایی پدید خواهد آمد.

۲- کنارگذاشتن ملاحظه این و آن در برخورد قضایی

رفاقت‌بازی، باندبازی، رشوه‌گیری، فامیل‌گرایی و... نباید مانع از رسیدگی دقیق به شکایات مردمی و غیرمردمی باشد. در چهارمین توصیه اساسی گام دوم آمده که «این مبارزه [با فساد] نیازمند انسان‌هایی با ایمان و جهادگر و منیع‌الطّبع با دستانی پاک و دل‌هایی نورانی است.» به‌عنوان مثال، آیت‌الله محمدی گیلانی(ره) -حاکم شرعی و ریاست دادگاه‌های انقلاب اسلامی مرکز- در پاسخ به این پرسش که در صورت مواجهه با فرزندان شما در خانه تیمی یا درگیری چه عکس‌العملی نشان دهیم؟ گفته بودند همان کاری که در حال انجام وظیفه و در موارد مشابه انجام می‌دهید؛ بدون اینکه در نظر بگیرید طرفتان فرزند چه کسی است. (نقل از آقای صراف‌زاده، نوه آیت‌الله محمدی گیلانی) راجع به این امر و لزوم روحیه قاطعانه قاضی، حضرت امام خمینی(ره) فرمودند: «قاضی باید -جسارتاً عرض می‌کنم- قسی‌القلب باشد، تحت تأثیر واقع نشود. قاضی که نفسش جوری است که اگر مثلاً این مجرم یک‌قدری گریه کرد، یک‌قدری ناله کرد، یک‌قدر التماس کرد، تحت تأثیر واقع بشود، این نمی‌تواند قاضی واقع بشود یا اگر حسّ مثلاً انتقام‌جویی در قاضی باشد، آن هم نمی‌تواند قاضی باشد. قاضی یک نفر آدمی است که بدون اینکه هیچ نظری داشته باشد -راجع به قضیه- اگر برادرش را آوردند پیشش که قضاوت کند، همان‌طور باشد که اگر دشمنش را آوردند؛ یعنی در قضا آن‌طور باشد. حکمی که می‌خواهد بکند بین برادرش و بین دشمنش، در حکم فرق نگذارد.»(صحیفه امام، جلد ۱۳، صص ۱۱۵-۱۱۶) ملاحظه در حکم، ملاحظه شخص و مقام مجرم، ملاحظه اطرافیان و صاحبان زر و زور، قدم اول انحراف قاضی و فساد تدریجی در دستگاه قضایی کشور خواهد بود.

۳- گسترش عدل و عدالت

یکی از کارویژه‌های اصلی قوه قضائیه، اجرای عدالت در بخش‌های مختلف دستگاه قضایی است و از همه مهم‌تر، شخصی که در مرئی و منظر مردم باید مشهور به اجرای عدل و عدالت باشد، قاضی است. حضرت امام خامنه‌ای(دام‌ظله‌العالی) در بیانیه گام دوم انقلاب، از «کارکرد عدالت در کشور» اعلام نارضایتی نمودند و البته «وجود عدالت و ثمرات آن در کشور» را نفی نکردند و فرمودند: «دستاوردهای مبارزه با بی‌عدالتی در این چهار دهه، با هیچ دوره دیگر گذشته قابل مقایسه نیست.» نمود ارتقای ارزش‌های اسلامی ازجمله گسترش عدالت، مبارزه با فساد، احیای حقوق عامه و... قوه قضائیه و شخص قاضی است که با عملکرد خود در انظار عمومی می‌تواند یا مایه ناامیدی و افزایش انگیزه جرم و جنایت در جامعه باشد یا به نقطه امید و اعتماد ملت مبدل گردد و در کاهش هرگونه جرائمی مؤثر و مفید باشد. چهارمین توصیه اساسی در بیانیه گام دوم، «عدالت و مبارزه با فساد» است که رهبر معظم انقلاب فرمودند: «این دو لازم و ملزوم یکدیگرند.» ایشان در ادامه فرمودند: «دستگاه‌های نظارتی و دولتی باید با قاطعیت و حسّاسیت، از تشکیل نطفه فساد، پیشگیری و با رشد آن مبارزه کنند.» این مأموریت، از عهده قوه قضائیه با بدنه وارسته، انقلابی، مردمی، جهادی و پویا به همراه دیگر دستگاه‌های کشور برمی‌آید. قاضی باید عدالت را از خود، خانواده و بستگان خویش شروع کند، منتظر دستور یا بخشنامه و آیین‌نامه‌ای هم نباشد. اگر آغازِ راهِ قضاوت که بسی دشوار و سخت است، همراه با چاشنی عدالت باشد، مسلماً ذینفعانی هستند که مانع تحقق اجرای کامل عدالت و مبارزه با مفاسد اقتصادی و سیاسی باشند. مماشات و سهل‌انگاری و نادیده‌گرفتن مسائل امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و... از سوی قاضی، یعنی سوق دادن فضا به سمت ناامنی و ترس از مفاسد و عاری از معنویت و قانون در جامعه.

۴- توجه و تأکید ویژه به اصل عدم تأخیر در رسیدگی و اقدام

رهبری معظم در تشریح شخصیت قاضی نمونه فرمودند: «من در یکی از جلسات -به نظرم سال گذشته بود یا قبل از آن بود- گفتم که شما قاضی خوب کم ندارید، قاضی‌های بسیار خوب [دارید]؛ قاضی‌ای که شب و روز ندارد، از وقت خواب و وقت استراحت و وقت حضور در خانواده و همه اینها می‌زند برای اینکه برسد به عمق یک پرونده و پرونده را احقاق کند و زنده کند مفاد آن را؛ قاضی‌های کوشا و اهل سعی و تلاش و صادق و قانع.»(۱۳۹۷/۴/۶) اطاله دادرسی و اتلاف وقت در بررسی پرونده‌های مورد شکایت، نوعی «تضییع حقوق شهروندی» از سوی دستگاه قضایی و شخص قضات شمرده می‌شود. ماده (۱۹) آیین‌نامه اجرایی قانون نظارت بر رفتار قضات، مصوب ۱۳۹۲/۲/۲۵ رئیس قوه قضائیه مقرر می‌دارد: «قضات دادسرا به‌منظور جلوگیری از اطاله رسیدگی باید حتی‌الامکان از مطالبه اصل پرونده خودداری و با ارسال تصویر شکوائیه یا تصویر اعلام و ارجاع هریک از مقامات موضوع ماده (۲۲) قانون، گزارش جریان پرونده به همراه تصویر اوراق مورد لزوم آن را از دادگستری مربوط مطالبه نمایند. در صورت ضرورت ملاحظه اصل پرونده، نحوه اقدام باید به‌گونه‌ای باشد که مطالبه آن موجب تأخیر در رسیدگی و اقدام نگردد...» ملاحظه می‌شود که اصل عدم تأخیر در رسیدگی و اقدام، مدّ نظر بوده و قوه قضائیه و مخصوصاً قاضی باید به این اصل اهتمام ویژه‌ای داشته باشد. درست است که قاضی، کارمند دولت به شمار می‌آید، اما به دلیل اهمیت برتر و بیشتر در رعایت حقوق‌الناس، لزوماً نباید فقط در همان ساعاتی که مقرر شده، مشغول خدمت‌رسانی باشد؛ ممکن است برای رسیدگی به یک پرونده‌ای، چنین اقتضا کند که ساعت‌ها و روزهای بیشتری را اختصاص بدهد تا بتواند حکم نهایی را صادر نماید.

> قاضی باید عدالت را از خود، خانواده و بستگان خویش شروع کند، منتظر دستور یا بخشنامه و آیین‌نامه‌ای هم نباشد. اگر آغازِ راهِ قضاوت که بسی دشوار و سخت است، همراه با چاشنی عدالت باشد، مسلماً ذینفعانی هستند که مانع تحقق اجرای کامل عدالت و مبارزه با مفاسد اقتصادی و سیاسی باشند. مماشات و سهل‌انگاری و نادیده‌گرفتن مسائل امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و... از سوی قاضی، یعنی سوق دادن فضا به سمت ناامنی و ترس از مفاسد و عاری از معنویت و قانون در جامعه

۵- ریشه‌کنی فساد از درون قوه قضائیه

قاضی باید نسبت به دور و بری‌های خویش و افرادی که به‌واسطه برخی منتفذان سیاسی و اقتصادی به وی معرفی می‌شوند، مراقبت شدید داشته باشد. در انتصاب مشاور یا مشاوران یا افرادی که به هر دلیلی نیاز است قاضی به آنها رجوع کند تا به حقیقت پرونده‌ها دست پیدا کند، احتیاط پیشه کند. با رشوه‌دهندگان به‌شدت مقابله کند و همان لحظه‌ای که پیشنهاد می‌دهند، برخورد قضایی نماید تا الگویی برای دیگر قضات و آزمونی برای دیگر سودجویان و رشوه‌دهندگانی باشد تا بدانند قوه قضائیه با احدی عقد اخوت نبسته و جلوی مافیای قدرت، ایستادگی و مقاومت خواهد کرد.

۶- عدم تبعیض در برخورد با ویژه‌خواران

مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم فرمودند: «میدان دادن به ویژه‌خواری و مدارا با فریبگران اقتصادی که همه به بی‌عدالتی می‌انجامد، به‌شدّت ممنوع است.» این وظیفه کیست؟ جز اینکه قاضی باید با ویژه‌خواران و تضییع کنندگان حقوق‌الناس در امر اقتصادی برخورد جدی بکند؟ قوه قضائیه باید قبل از اینکه جرمی واقع بشود، سازوکارهای اجرایی و اقدامات شایسته‌ای برای جلوگیری از جرم و جنایت تهیه و تصویب نماید؛ همان‌طور که طبق بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی موظف شده است به «اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین». اما پس از وقوع جرم، برخورد تبعیض‌آمیز در برابر مجرمان، اقدام نابجا و به‌دور از شأن قاضی است و نباید شخصیت، جایگاه و نفوذِ شخص مجرم در صدور حکم تأثیری داشته باشد.

گفتار

طعم عدالت در گام دوم انقلاب

سیدمحمدمهدی غمامی*

طعم عدالت باید در ذائقه مردم ایجاد شود تا آنها در گام دوم انقلاب، همانند گذشته و البته پایدارتر همراه انقلاب باشند. رهبری در ذیل چهارمین محور بیانیه تأکید می‌کنند: «فساد اقتصادی و اخلاقی و سیاسی، توده چرکین کشورها و نظام‌ها و اگر در بدنه حکومت‌ها عارض شود، زلزله ویرانگر و ضربه‌زننده به مشروعیت آنها است؛ و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیت‌های مرسوم و مبنایی‌تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدّی‌تر و بنیانی‌تر از دیگر نظام‌ها است. وسوسه مال و مقام و ریاست، حتّی در عَلَوی‌ترین حکومت تاریخ یعنی حکومت خود حضرت امیرالمؤمنین(ع) کسانی را لغزاند، پس خطر بُروز این تهدید در جمهوری اسلامی هم که روزی مدیران و مسئولانش مسابقه زهد انقلابی و ساده‌زیستی می‌دادند، هرگز بعید نبوده و نیست.» این چالش بزرگ که ایشان در جای دیگر تحت عنوان اژدهای هفت سر نیز از آن یاد کرده‌اند به این سادگی‌ها قابل دفع و سرکوب نیست: «فساد یک اژدهای هفت‌سر است که باید با آن به‌طور کامل و جدی مقابله شود، ضمن اینکه وقتی با فساد و مفسد مقابله می‌شود، قطعاً جیغ‌وداد‌هایی از گوشه‌وکنار بلند می‌شود.»(۱۳۹۷/۵/۲۲)

سؤال این است که چگونه باید با این چالش بزرگ مقابله و مبارزه کرد؟

پاسخ این است که مبارزه مؤثر و واقعی با فساد، نیازمند یک برنامه جامع، فراگیر و بدون تبعیض در ساختارها و در میان افراد و مقامات است؛ سیاستی که همگان را دربرگرفته و عزم بدون تسامحی در برخورد کارآمد با این پدیده بسیار خطرناک داشته باشد. درست است که قاضی، کارمند دولت به شمار می‌آید، اما به دلیل اهمیت برتر و بیشتر در رعایت حقوق‌الناس، لزوماً نباید فقط در همان ساعاتی که مقرر شده، مشغول خدمت‌رسانی باشد؛ ممکن است برای رسیدگی به یک پرونده‌ای، چنین اقتضا کند که ساعت‌ها و روزهای بیشتری را اختصاص بدهد تا بتواند حکم نهایی را صادر نماید.

> پاسخ این است که مبارزه مؤثر و واقعی با فساد، نیازمند یک برنامه جامع، فراگیر و بدون تبعیض در ساختارها و در میان افراد و مقامات است؛ سیاستی که همگان را دربرگرفته و عزم بدون تسامحی در برخورد کارآمد با این پدیده بسیار خطرناک داشته باشد

این شورا که با هدف ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های نظارتی کشور، افزایش کارایی و اثربخشی اقدامات دستگاه‌های نظارتی کشور، جلوگیری از تداخل و دوباره‌کاری و رفع آسیب‌های مربوط به نظام نظارتی کشور، مبارزه مؤثر با فساد و ارتقای سطح بهره‌وری و تقویت مدیریت کشور با عضویت رؤسای پنج دستگاه نظارتی کشور دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور دیوان محاسبات، وزارت اطلاعات و سازمان حسابرسی فعالیت خود را از سال ۱۳۸۷ آغاز نمود، از یک سو الزامات و ظرفیت‌های لازم برای همکاری و تعامل بین دستگاهی را در اختیار ندارد و از سوی دیگر قوانین لازم را برای اجرای مأموریت‌ها تدارک ندیده و پیشنهاد نداده است. و البته مهم‌ترین آسیب مربوط به آن این است که دستگاه‌های عضو و قوای سه‌گانه این شورا را آنگونه که باید به رسمیت نشناخته و آن را به یکی از ده‌ها شورای موجود و کم بهره تبدیل کرده‌اند. مطابق ذیل ماده (۲۲۱) قانون برنامه پنجم توسعه لازم بود «دستورالعمل اجرایی این ماده و نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری و نحوه پیگیری تصمیمات، ظرف شش ماه سال اول برنامه به پیشنهاد اعضای شورا و با توافق سران قوا تعیین می‌گردد.» ولی با وجود عدم امکان دسترسی به این دستورالعمل، ظاهراً نص قانون مبنی بر «نحوه پیگیری تصمیمات» مهم‌ترین پاشنه آشیل این دستورالعمل است. در ادامه این شورا از روح کلی حاکم بر وظایف خود تا حدودی هم عدول نموده و در فهرست اقدامات خود، اموری کلی همچون «اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها»، «تلاش در جهت شناسایی مدیران لایق، شایسته و ساعی برای تشویق آنان» و... را درج کرده است در حالی که به‌موجب قوانین از جمله ماده (۲۸) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۹۰) این شورا موظف به اقدامات زیر است:

الف- تهیه شاخص‌های اندازه‌گیری میزان سلامت اداری در دستگاه‌های موضوع بندهای (الف)، (ج) و (د) ماده (۲) این قانون و اعلام عمومی آنها.

ب- اندازه‌گیری میزان سلامت اداری به صورت کلی و موردی و اعلام نتیجه بررسی به مسئولان و مردم حداکثر تا پایان شهریورماه سال بعد.

ج- بررسی اقدامات دستگاه‌های مشمول قانون از راه تهیه گزارش درباره عملکرد و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه و مقابله با فساد، اعلام قوت‌ها و ضعف‌ها و ارائه پیشنهاد به دستگاه‌های مسئول.» به علاوه آنکه وفق تبصره همین ماده قانونی آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون توسط شورا تهیه و به تصویب سران قوا می‌رسید. آنچه از یک جست‌وجو در پایگاه‌های قوانین و مقررات به‌دست می‌آید فقدان طراحی «برنامه‌های پیشگیرانه و مقابله با فساد» توسط شورا و همچنین تصویب آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۸) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد توسط سران قوا است. به علاوه آنکه اطلاعاتی نیز از اقدامات تفصیلی شورا در اختیار نیست و قرائن موجود و قضایای پر تکرار فساد و البته تصریح اخیر رهبری نشان از «ناکارآمدی» دارد. سؤال این است که در خصوص کارآمدی شورای مذکور چه باید کرد؟ پاسخ به‌طور خلاصه و ضمن اذعان به کاستی‌های تقنینی، به عدم حسن اجرای قانون برمی‌گردد.

*استاد دانشگاه امام صادق(ع)

نفس تازه عدالت در آغاز گام دوم انقلاب

رسول سنایی‌راد

انتصاب آیت‌الله رئیسی به ریاست قوه قضائیه در آغاز دهه پنجم انقلاب اسلامی و بازگشت به سوابق، تجارب و ویژگی‌های وی را می‌توان به مثابه یک نفس تازه در دستگاه قضا برای عدالت برشمرد؛ عدالتی که «در صدر هدف‌های اولیه همه بعثت‌های الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است» و به عنوان یک فریضه بر عهده همه حاکمان و قدرتمندان ازجمله کارگزاران و مسئولان جمهوری اسلامی نیز هست، اما در حالی که گام‌های بلندی برای پیاده‌سازی آن پس از انقلاب اسلامی برداشته شده، اما «آنچه تاکنون شده با آنچه باید می‌شده و بشود، دارای فاصله‌ای ژرف است.»

ویژگی‌های آقای رئیسی که امید به تحول در دستگاه قضا به نفع تقویت عدالت را برانگیخته و امید به آینده قوه قضائیه برای عدالت و مبارزه با فساد را که «این دو لازم و ملزوم یکدیگرند» ارتقا داده عبارتند از:

۱- برخورداری از فقاهت اسلامی و دانش حقوقی که حاصل تحصیل در علوم حوزوی و همچنین اخذ مدرک دکتری از مدرسه عالی شهید مطهری در رشته فقه و حقوق است.

۲- داشتن سابقه و تجربه حضور در پست‌ها و رده‌های مختلف قضایی و آشنایی میدانی با اقتضائات امر قضا در تمام سطوح که اطلاعات و تسلط کافی برای اعمال مدیریت و مقابله با ادعاها را برای وی فراهم ساخته است.

۳- برخورداری از جرئت و شجاعت لازم برای اجرای عدالت و پایبندی به روحیه و رویه انقلابی و قاطعیت که مستلزم مبارزه با مفسدان و فاسدان است.

۴- داشتن نگاه بیرونی و شناخت مشکلات مردم و مطالبات آنان که حاصل حضور در میدان سیاست و ارتباط میدانی با تمام سطوح جامعه از نخبگان تا توده‌ها است و به وی درک روشنی از انتظار جامعه از دستگاه قضا و اجرای عدالت داده است.

۵- ویژگی‌های معنوی و اخلاقی که در خلقیات، روحیات و رفتار آخوندی وی منعکس شده و تواضع و مردمی بودن را که لازمه مسئولیت عالی در نظام اسلامی و مورد انتظار مردم است، به او داده است.

۶- مبرا بودن از اطرافیان حریص و شهرت به طهارت اقتصادی و مواظبت به حفظ آنکه تیزی و برندگی تیغ او را برای مبارزه با مفسدان و فساد حفظ کرده و خواهد کرد.

اما این ویژگی در صورتی به تحقق انتظار مردم و رهبری از وی برای تقویت عدالت و ارتقای دستگاه قضا در تراز یا «زیبنده گام دوم انقلاب» خواهد انجامید که آیت‌الله رئیسی در همان ماه‌های اولیه ورود به دستگاه قضا چند اقدام اساسی و شجاعانه را مدنظر قرار بدهد و پیاده نماید:

۱- پالایش مجموعه به نفع صلاحیت، سلامت و برائت از هرگونه فساد و آلودگی و پاکسازی دستگاه قضا از وجود عناصر طماع و آلوده.

۲- چابک‌سازی دستگاه و افزایش کارآمدی آن با گماردن نیروهای صالح و انقلابی جوان.

۳- زدودن غبار مصلحت‌اندیشی و ملاحظه‌کاری در اجرای عدالت و فرهنگ‌سازی برای برخورد با فاسد فراتر از هرگونه نسبت و انتساب قشری، سیاسی، سازمانی و قبیله‌ای.

۴- ایجاد سازوکار دریافت شکایات و گزارش‌های مردمی در کنار حفظ قاضی و دادگاه و تعبیه چشم‌های نظارتی قوی برای پیشگیری و برخورد با هرگونه فساد و بی‌عدالتی در درون دستگاه قضا.

۵- پیاده‌سازی قانون «از کجا آورده‌ای؟» برای مسئولان و مقامات قضایی و در عین حال ترمیم حقوق با ایجاد ساز و کار بازرسی و سنجش دقیق برای انسداد مجاری طمع‌ورزی و سوءاستفاده‌های احتمالی.

۶- شکستن خطوط قرمز مصلحتی در برخورد با برخی مسئولان یا منسوبان دانه‌درشت.

در دوران ریاست آیت‌الله لاریجانی یک گام امیدآفرین در برخورد با مفسدان دانه‌درشت خارج از دستگاه‌های حکومتی و دولتی برداشته شد و مجازات سلاطین قیر و سکه التیام‌بخش دل‌های مشتاقان عدالت و مبارزه با فساد بود، اما حسرت محاکمه کسانی که موجب خروج ارز و سکه از خزانه بیت‌المال و چوب حراج بر دارایی‌های ملی شدند، همچنان بر دل‌ها مانده است. همچنانکه محاکمه برخی منسوبان مقامات عالی یا انجام نشده یا در پشت درهای بسته انجام شد که موجب پدید آمدن سؤالات و ابهامات بزرگی در اذهان نیروهای انقلابی و مدافعان و علاقه‌مندان نظام شده است. به امید اینکه جنابعالی با وجود انتقادات دلسوزانه حساس بوده و برای اصلاح این رویه مهم اقدام عاجل فرمایید. حمایت‌ها و حتی ابراز امیدواری‌هایی که با آمدن آقای رئیسی در این روزها از سوی جناح‌ها و چهره‌های مختلف اعلام شد، سرمایه بزرگی است که رئیس جدید قوه قضائیه می‌تواند از آن برای پیشبرد اهداف تحولی‌اش استفاده نماید و رسانه‌ها و اصحاب آن یکی از بهترین‌های آن می‌باشند.